

SPIS TREŚCI

2 Zofia Kielan-Jaworowska i pustynia Gobi

Jerzy Dzik

Zofia Kielan-Jaworowska (1925–2015) była nie tylko wybijającą się badaczką, ale i znakomitym organizatorem badań paleontologicznych oraz popularyzatorką paleontologii wśród młodzieży. Jej książki niejednego i niejedną zachęciły do pogłębiania wiedzy o dinozaurach i towarzyszących im wymarłym czworonogach. Dzięki niej nawet w czasach najtrudniejszych dla polskiej nauki trwał entuzjazm do badań i pogłębiały się związki ze światem.

7 O babci

Zofia Jaworowska

Jedynie mając babcię paleontologa można zobaczyć, że za nauką, potrzebą dociekania prawdy za wszelką cenę, za wiedzą, która konstytuuje nasz świat, stoi człowiek, który porywa się na daleki kontynent, by przybliżyć nam chociaż trochę to, skąd jesteśmy. To dziedzina budowana na empatii wobec przyrody, na niepewności, na bezwzględnej ciekawości, i dlatego to świat pełen emocji, a w jego centrum nadal pozostajemy my. To świat na styku przemijania i rodzenia się czegoś nowego, potrzeby utrwalania i poznawania, to pielęgnowanie ciągłości.

11 Przemiany kredowych faun dinozaurów Pustyni Gobi

Łukasz Czepiński

Odsłonięcia warstw skalnych na Pustyni Gobi zawierają zapis przemian faun lądowych z okresu kredowego obejmujący ponad 60 mln lat. Został on w istotnej części odczytany dzięki wysiłkom badaczy po obydwu stronach granicy mongolsko-chińskiej. Mieli w tym udział także polscy paleontolodzy. Dzięki wspólnemu wysiłkowi wielu pokoleń badaczy wiemy, jakie było następstwo gatunków dinozaurów w regionie Gobi w kolejnych epokach geologicznych.

22 Zagadka zauropodów z pustyni Gobi

Daniel Madzia

Gdyby cały znany obecnie materiał zauropodów z utworów formacji Nemegt został odkryty dzisiaj, prawdopodobnie nie byłoby wątpliwości co do tego, że należał on do jednego gatunku *Nemegtosaurus mongoliensis*. Byłby to jeden z najlepiej poznanych zauropodów na świecie.

27 Kredowy skarbiec skamieniałości na Pustyni Gobi

Krzysztof Owocki

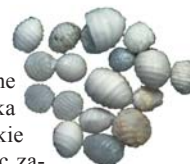
Dzięki postępowi w technikach badawczych można określić precyzyjnie koncentrację nawet bardzo rzadkich pierwiastków w skamieniałych kościach. W kościach z formacji Djadokhta dominują lekkie lantanowce, co wskazuje na pogrzebanie szczątków w środowisku wydmowym, albowiem to właśnie podczas wietrzenia w środowisku powietrznym lekkie lantanowce są adsorbowane przez ziarna mineralne. Natomiast w kościach dinozaurów z formacji Nemegt dominują średnie i ciężkie lantanowce, co sugeruje pogrzebanie kości w osadach rzecznych.

36 Czy dinozaury spały podwodne łąki ramienic?

Maria Ziemińska-Tworzydło

W górnej kredzie kotliny Nemegt na Gobi występują liczne i zróżnicowane stadia przetrwalnikowe ramienic (ogonia), co wskazuje, że zbiorowiska w których żyły rośliny macierzyste były bogate gatunkowo. Dziś takie zespoły kopalne produkują dużo biomasy. Zespoły kopalne mogły więc zaspokoić, przynajmniej w znacznym stopniu, apetyt roślinożerców.

41 Spór o początki lotu owadów

Edwin Sieredziński

Pochodzenie owadów uskrzydłych jest jedną z największych nierozwiązanych zagadek paleobiologii ewolucyjnej. Istnieje wiele hipotez próbujących wyjaśnić przejście od bezskrzydłych szczeciogonków do owadów latających. Jedną z nich przedstawia ten artykuł. Jak było naprawdę, mogą pokazać w przyszłości spodziewane znaleziska stadiów przejściowych.

